

Københavns og Vartov Valgmenigheder

April 2020 Nr. 1

Troen kommer udefra

3. søndag efter helligtrekonger – Lukas 17,5-10

Følelser kommer udefra. En duft vækker behag; en lugt ubehag. Vi bliver forstemte når vi ser noget grimt, glade når det er smukt. Følelserne i os forbinder os med den verden de kommer fra.

Også troen kommer udefra. Vi hører noget som forekommer troværdigt. Vi tror på de gode ord nogen siger til os. Troen forbinder os med hinanden, med verden.

Apostlene siger til Jesus: 'Giv os mere tro!' De ved godt at troen kommer udefra. At det Jesus siger til dem, forbinder dem med ham og giver dem en opgave i verden. Men de må frygte at forbindelsen er ved at bryde – siden de beder ham give dem mere tro.

Bryde, eller måske snarere løsnes. For i dagens tekst kalder Lukasevangelisten disciplene for apostle: udsendin-

ge. Jesus sender dem ud i verden for at forkynde evangeliet.

Apostlene beder om mere tro for at de kan magte deres opgave. De ved at de kun kan tale troværdigt hvis de selv er forbundet med det de siger. Apostlene beder om at han – hvis budskab de skal forkynde – taler troen til dem. Tro er altid tiltro. Den forbinder dem med ham som forbinder sig med dem. Den åbner en ny verden for dem: Guds rige.

'Giv os mere tro!' Den bøn er også på sin plads i mere almindelige sammenhænge; når verden synes at være noget mindre end Guds rige. Frygten for at forbindelsen til vores verden brister, eller blot løsnes. Hvem kan ikke nære denne frygt? For hvem er vi hvis vi ikke er forbundet med verden?

Goethe hævder et sted at mennesket ikke kender sig selv hvis ikke det kender verden: 'Mennesket kender kun sig selv i den grad det kender verden – den verden som det alene bringes til at kende i sig selv, og sig selv kun i den.'

Denne dybe forbundethed, det er tro. Verden er vores, og den har en plads til os. Uden verden kan vi ikke forstå os selv. En tillid til verden.

Goethes udsagn indeholder en advarsel som ikke har mistet sin aktualitet. En kritik. Vi lever som om vi kan forstå os selv uden verden. Som om den er et tilfældigt vedhæng til vores liv.

Derfor betragter vi ikke følelser som noget der kommer udefra, men som noget der kun bor i os selv. Følelserne er *mine* følelser. De er ikke udtryk for at verden har gjort indtryk på mig. De giver mig ret til at brede mig ud over den. Denne nærmest umættelige trang til at rapportere fra vores eget indre. Og et tilsvarende forhøjet krænkelserberedskab når andre træder på vores følelser – uagtet de fylder så meget at det ikke er til at undgå.

Følelsernes privatisering er blot en af de måder hvorpå verden – og andre mennesker – må undgælde for at vi mener vi kan forstå os selv uden den og dem.

Det er det samme med troen. Heller ikke den betragter vi som noget der kommer til os udefra. Troen bor kun i os. Vi tror på os selv. Det får vi hele tiden at vide at vi skal. Troen bliver til selvovertalelse. Et uophørligt anstrengende arbejde som andre og verden ikke har meget gavn af.

Troens og følelsernes privatisering kaster vrang på Goethes indsigt om at 'mennesket kun kender sig selv i den grad det kender verden'.

For troen *kommer* udefra. Af det nogen siger til os. Af at verden giver os at fæste lid til den. Som det hedder i Hebræerbrevet: 'I tro fatter vi, at verden blev skabt ved Guds ord.' Ja, for når vi tror at det er sandt hvad Gud siger: at han har skabt en god, menneskevenlig verden, så forbindes vi med den.

Det er betydningen af at Gud har skabt verden ved sit ord, og at den ikke bare er noget der foreligger. Det er en almindelig menneskelig erfaring som ikke er fjernt fra hvad Goethe siger: at verden på en eller anden måde taler til os.

Men er det tilstrækkeligt? 'Giv os *mere* tro!' Apostlene beder deres bøn i frygt for at verden ikke vil tale til dem. I frygt for at den bliver dem fremmed, og at de ikke hører til i den. De beder om at Jesus taler til dem. Indgiver dem tro. Så de ikke falder ud af verden. Og så de også i fremtiden vil være i stand til at tale sandt til andre.

'Giv os mere tro!' De ved godt at alting kan blive anderledes. De har jo selv forladt alt for at følge ham, og de kan ikke vende tilbage til deres tidligere liv, deres gamle verden. De er ved at blive klar over at de ikke vedvarende kan være hans disciple, men snart må blive hans apostle som skal ud i verden på egen hånd. Hvad skal så bære dem?

De får et besynderligt svar: 'Havde I tro som et sennepsfrø, kunne I sige til dette morbærtræ: Ryk dig op med rode, og plant dig i havet! og det ville adlyde jer.'

Hvad skal de nyslåede apostle stille op med sådan et svar? Bogstaveligt taget er det jo ikke udpræget klima-

venligt. Hvad er det ved troen der er så verdensomvæltende?

Det er at der også er et ord som gælder når der vendes op og ned på verden. Når verden som den er, ikke taler til os, og vi gribes af en følelse af ikke at høre til nogen steder. Når vi ikke længere forstår verden. Når den vender os ryggen. Når vi kastes ud af vores vante verden og må forsøge at leve, eller rettere: overleve på egen hånd.

Shakespeare lader broder Lawrence sige til den fra Verona eksilerede Romeo at han skal være tålmodig, for verden er stor og vid. Romeo svarer med de berømte ord: 'There is no world without Verona walls'. Det betyder ikke at der ikke er nogen verden uden for Veronas mure. Det betyder at der ikke er verden hvis der ikke er Veronamure.

En verden der ikke i en eller anden forstand er begrænset og overskuelig, er ikke en verden, men – som Romeo siger – et helvede hvor han er udstødt fra verden og overgivet til døden.

Findes der da en tro som mennesket kan holde sig til?

Det er sådan en tro apostlene beder om: 'Giv os mere tro!' Den er lille som et sennepsfrø, men den forrykker hele verden når den er blevet forrykt. Denne tro skal de holde sig til når verden ikke i sig selv vækker tillid, men vender dem ryggen og forekommer dem fremmed.

Sådan som man heller ikke i øvrigt skal undervurdere hvordan selv små, gode ord kan være med til at bringe vores verden på fode.

Vi skal ikke holde os til vores egne private følelser, og vi skal ikke tro på os selv. Det er alt sammen fortvivlede forsøg på at være til i en verden som vi ikke føler os hjemme i. Hvor vi trækker os tilbage fra verden for at kunne magte den.

Troen tilsiger en anden holdning. Den giver os besked på at tjene hinanden. Jesus siger: 'Når I har gjort alt det, I har fået besked på, skal I sige: Vi er kun ringe tjenere; vi har ikke gjort andet, end hvad vi var skyldige at gøre.'

Vi – som er skyldige – skylder at tjene hinanden og tage vare på verden. Alle er tjenere. Også den der står i magtens tjeneste, er skyldig at tage vare på hvad hun har fået betroet. Ingen kan nøjes med at lade sig tjene.

Følelserne *kommer* udefra, ja. Men de *bliver* vores. Troen *kommer* udefra. Men den kommer for at bo i os.

Den kommer i det evangelium som Jesu apostle udsendes for at forkynde for de mennesker og den verden de skal tjene. Troen kommer på mange måder. For 'Guds engle er så mange slags', som Grundtvig siger – og engle er også udsendinge fra Gud.

I troen genoprettes forbindelsen til verden. Ikke nostalgisk til den verden som var. Men til verden som den er nu, og som den bliver. På egen hånd må vi leve den tro som Guds ord giver os at modtage. Han tiltror os at det bliver vores tro.

Niels Grønkjær

Salmer: 3, 302, 545 – 655, 446, 674, 577, 400

Formandsberetning for 2019

Københavns Valgmenighed

Medlemskredsen. Vi kan glæde os over, at der ikke har været dødsfald i medlemskredsen siden sidste årsmøde. 2 børn blev døbt. 1 + 2 børn er flyttet og udmeldt. Vi har fået 2 nye medlemmer.

Udflugten. Først vil jeg nævne vores meget vellykkede udflugt til den store udstilling af Niels Skovgaards værker på Fuglsang Kunstmuseum i marts med Jes Fabricius Møller. Vi havde fået et pænt tilskud fra Socialstyrelsens lokalforeningspulje, så vi kunne tilbyde et mildt deltagergebyr. Tak for indsatsen til Anders Uhrskov (Vartov Valgmenighed), Ellen Wulff og I andre som var med til at få det til at lykkes.

Præsteskift. I april måned fik vi at vide, at vores præst Niels Grønkjær ønsker at fratræde pr. 1. august 2020. Det var en trist melding, vi dér fik. Jeg vil dog sige, at jeg synes, at det er forståeligt, når Niels gerne vil vende et blad nu, hvor han jo stadig er ung.

Vartov Valgmenighed og vi nedsatte ret hurtigt et ansættelsesudvalg, som organiserede annoncering, samtaler med udvalgte kandidater, inddragelse af råd og nævn, samt endelig indstilling af en kandidat. Det blev Jesper Tang Nielsen.

Jesper holdt prøveprædiken for menighederne i januar med et påfølgende præsentationsmøde, hvor vi kunne få lejlighed til at tale med ham. Få dage efter holdt hver menighed for sig medlemsmøder, hvor der stemtes om fortsat præstefællesskab, samt om rådets og nævnets indstilling af Jesper. Det blev en klar afgørelse for begge dele.

Vi kan nu se frem til Jesper Tang Niensens indsættelse den 23. august d. å. Jesper er højt skattet i sit nuværende virke. Vi kan helt sikkert vente os fine gudstjenester med gode velforberejede prædikener. Nu er det Jespers første embede som præst, så lad mig opfordre alle til at hjælpe ham godt på vej, hvor han måtte ønske det.

Forsikringskift. Thisted Forsikring vil ikke længere have kunder uden for Jylland, så vi blev, som andre valgmenigheder på Sjælland, sagt op. Vi har derfor, efter bedømmelse af tre tilbud, indgået kontrakter med Alm. Brand. Nyt er, at vi nu får forsikring mod netbankindbrud, samt en bestyrelsesansvarsforsikring.

Menighedens økonomi. Finansiering af vores hele drift hviler, som bekendt udover medlemsbidragene, på afkastet fra investering af menighedens egne midler, samt Legatet Forhåbningsholm. Det har i store træk kunnet gå nogenlunde.

Nu er den økonomiske situation imidlertid blevet mindre gunstig end tidligere. Vi må imødesee en fremtid med mindre afkast af investeringerne, så alt tyder på, at vi fremover ret regelmæssigt kommer til at tage af formuen.

Det betyder, alt andet lige, at vi på et tidspunkt (det ligger ikke lige om hjørnet) må tænke på, hvor længe vi kan opretholde vores menighed. Forretningsfører Ejvind Lynning gør nærmere rede for vore tanker herom ved økonomipunktet om lidt. Det er han meget bedre til end jeg.

Organiststillingen. Vores organist Tom Ernst har været sygemeldt et stykke tid. Vartovs organist Kristian Olesen og Kåre Nielsen har med stor velvillighed vikarieret i denne tid.

Det er med dyb beklagelse, at jeg nu må meddele, at Tom har ansøgt om fratrædelse pr. 1. maj. Vort samarbejde med Tom har været aldeles fortrinligt, så jeg vil her give udtryk for stor taknemmelighed over, at vi har haft ham som vores organist.

Kristian Olesen er villig til at tiltræde stillingen, og et samlet menighedsråd er enige om, at vi ikke kan få nogen bedre. Vi arbejder nu på at få det formelle på plads.

Fællesskabet med Vartov Valgmenighed. Endnu et år er gået med et fortrinligt samarbejde med Vartov Valgmenigheds navn. Menigheds møderne har haft god deltagelse og får berettiget omtale, og studiekredsene ser også ud til at tiltrække godt med deltagere. Samarbejdet om præsteansættelsen har været en yderst positiv oplevelse for – jeg tror godt, at jeg kan sige – os alle, som var med.

Frederiksborg Valgmenighed. Ved årsskiftet ophørte F. V. med at eksistere.

Allerede i marts fik jeg det at vide, men selv om jeg således var forberedt på det, så stak det i hjertet, da det skete. Vi fik senere meddelelse om, at man havde til hensigt at fordele en del af formuen til de sjællandske valgmenigheder. Det udmøntedes i en gave til hver menighed på kr. 10.000.

Jeg synes, at der her er en god lejlighed til endnu en gang at sige tak for den smukke gave.

Driftsopgaver, stort og småt. Taget er blevet besigtiget for utætheder. Vi var oppe med en lift, så vi kunne komme helt tæt på. Arkitekten, som stod for den fine renovering af gulvet, har til opgave at udarbejde et overslag over udgiften til en udbedring af skaderne med henblik på en ansøgning af fondsmidler. Det har vist sig at være særdeles svært at få arkitekten til at få dette overslag gjort færdigt, så vi kan blive nødt til at finde en anden.

Varmeanlægget er blevet repareret med ompakning af rørsamlinger, ny pumpe, samt ventiler.

Udover disse ting skal der lyde en tak til alle vore rådsmedlemmer, som hver især har ydet arbejde med utallige opgaver i det daglige. Tak til alle, der har gjort deres til, at det folkelige kaffesamvær efter gudstjenesterne er blevet en skik, som værdsættes meget.

Niels GrønkJer. Nu, da det er det sidste årsmøde i K. V., som du, Niels, deltager i, vil jeg gerne sige, at vi ikke glæder os til at tage afsked med dig i juni. Selvom der er nogen tid til, at du forlader os, er det på sin plads her at sige dig tak for din store, sobre og engagerede indsats alle steder, hvor du har virket for os.

Tak endnu engang til jer alle for samarbejdet. Og her takker jeg for ordet.

Klaus Skovsted

Orgelkoncert

Onsdag den 3. juni kl. 17 giver Kristian Olesen koncert i Vartov Kirke. Desuden medvirker hans datter, mezzosopranen Anna Caroline Olesen. Der vil være værker af blandt andre Johann Sebastian Bach, Niels W. Gade og Leif Kayser. Fri entre.

Kære menighed

For tiden er vi afskåret fra at holde gudstjeneste. Det er sært at vi ikke kan mødes som vi plejer, og det er tungt at omstændighederne tilsiger denne adskillelse som betyder at vi heller ikke kan holde påskegudstjenester. Men vi kan stadig tale med hinanden om stort og småt. Jeg er altid at træffe på telefon 3313 3031/2984 1813, og hver søndag bliver der, så længe der ikke bliver afholdt gudstjenester, lagt en ny prædiken på hjemmesiden sammen med salmer. Jeg glæder mig meget til at vi kan være sammen igen; forhåbentlig inden længe.

*Mange hilsener,
Niels – Ida hilser også
23. marts 2020*

Konfirmation

Den konfirmationsforberedende undervisning for unge der efter sommerferien skal i 8. klasse, begynder i ugen efter skolernes efterårsferie og foregår onsdag eftermiddage fra kl. 15. Forældre bedes henvende sig til Niels Grønkjær, gerne inden 20. maj. Konfirmationsforberedelsen varetages næste år af menighedens kommende præst Jesper Tang Nielsen.

Højskoleeftermiddag – Vartov Valgmenigheds 100-års jubilæum

Den 26. maj 2020 er 100-årsdagen for stiftelsen af Vartov Valgmenighed. På selve dagen afholdes en højskoleeftermiddag i Vartovs Store Sal. Det begynder kl. 16 og slutter kl. 19.

Der vil være fællessang og korte foredrag af menighedsmedlemmerne Niels Arnfred, Nynne Bjerre Christensen, Ida Jessen og Per Øhrgaard.

Der bydes på et let traktement. Fri entre.

Festgudstjeneste pinsedag

I anledning af Vartov Valgmenigheds 100-års jubilæum afholdes festgudstjeneste i Vartov Kirke *pinsedag, den 31. maj*. Gudstjenesten vil blive radiotransmitteret.

Efter gudstjenesten inviteres til samvær i Store Sal kl. 11.30-14.00 med en let frokost. Fri adgang.

Årsmøde i Rødding og Bovlund

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder afholder årsmøde i Rødding og Bovlund *6.-7. juni*. Der er foredrag om genforeningen ved Knud-Erik Therkelsen og Jørn Buch, gudstjeneste ved Sten Kaalø, generalforsamling, sang og festmiddag.

Pris og frist for tilmelding vil senere fremgå af foreningens hjemmeside: www.friegrundtvigske.dk og af vores egen hjemmeside.

Farvel til Niels og Ida

Niels Grønkjær holder afskedsgudstjeneste i Vartov Kirke *søndag den 14. juni kl. 10.00*. Københavns og Vartov valgmenigheder indbyder til frokost og samvær efter gudstjenesten kl. 11.30 i Vartovs Store Sal. Vi håber at se mange til samværet. Tilmelding er ikke nødvendig.

Ordinationsgudstjeneste

Søndag den 28. juni kl. 15.00 vil Jesper Tang Nielsen blive ordineret af biskop Peter Skov-Jakobsen i Vartov Kirke til at kunne varetage embede i den danske folkekirke. Vi er glade for, at ordinationen kan ske i vores egen kirke.

De præster, der er medlemmer af Københavns og Vartov valgmenigheder, kan deltage i ornat, hvis de ønsker det.

Adresser

Præst: Niels Grønkjær

Løngangstræde 24, 2., 1468 København K, tlf. 33 13 30 31

e-mail: ng@kvvv.dk - hjemmeside: www.kvvv.dk

Københavns Valgmenighed

Formand:

Klaus Skovsted

Valdemars Allé 30, 2860 Søborg

Tlf: 51 40 96 20

Forretningsfører:

Ejvind Lynning

Maglestien 10, 2860 Søborg

Tlf.: 39 69 82 53 / 23 96 86 24

Bank: 2191 - 6897622120

Kirketjener:

Margrethe Tougaard Møller

Rued Langgaards Vej 18, 6.655, 2300 Kbh S

Tlf. 22 95 49 75

Organist:

Tom Ernst

Esplanaden 5B, st.tv., 1263 København K

Tlf. 33 12 69 52

Vartov Valgmenighed

Formand:

Marianne Knudsen

Nordre Fasanvej 92, st.th., 2000 Frederiksberg

Tlf. 60 76 81 18

Forretningsfører:

Kurt Gotfredsen

Opnæsgård 57, 1. th., 2970 Hørsholm

Tlf. 31 95 63 72

Bank: 6194 - 4170277452

Kirketjener:

Agnete Veit

Store Kannikestræde 9, 1169 København K

Tlf.: 40 38 55 44

Organist:

Kristian Olesen

Stationsvej 1a, 4320 Lejre

Tlf. 20 76 07 32

Valgmenighedernes hjemmeside er www.kvvv.dk

Bladets redaktion:

Niels Grønkjær (ansvarshavende), Lilly Wiberg, Gudrun Hastrup

Forsidevignet: Peter Hentze

Afsender:

Københavns og Vartov
Valgmenigheder
Løngangstræde 24, 2.
1468 København K

Gudstjenester i Vartov Kirke og Immanuelskirken*

Hvor ikke andet er anført, varetages gudstjenesten af Niels Grønkjær.

I betragtning af den samfundsmæssige undtagelsestilstand kan der komme ændringer efter at nærværende blad er sendt i trykken. Menigheden bedes orientere sig på hjemmesiden: www.kvvv.dk

Som følge af regeringens tiltag for at hindre udbredelse af coronasmitte er alle gudstjenester til og med påske aflyst.

19. april (1. søndag efter påske)
Immanuelskirken kl. 10.00

26. april (2. søndag efter påske)
Vartov Kirke kl. 10.00

3. maj (3. søndag efter påske)
Vartov Kirke kl. 10.00
Immanuelskirken kl. 16.00
Doris Ottesen, begge

8. maj (bededag)
Ingen gudstjeneste

10. maj (4. søndag efter påske)
Vartov Kirke kl. 10.00

17. maj (5. søndag efter påske)
Immanuelskirken kl. 10.00

21. maj (Kristi himmelfart)
Vartov Kirke kl. 10.00

24. maj (6. søndag efter påske)
Immanuelskirken kl. 10.00
Vartov Kirke kl. 16.00

31. maj (pinsedag)
Vartov kl. 10.00
Festgudstjeneste - radiotransmission

1. juni (anden pinsedag)
Immanuelskirken kl. 10.00

7. juni (trinitatis)
Ingen gudstjeneste - Foreningens årsmøde i Bovlund-Rødding

14. juni (1. søndag efter trinitatis)
Vartov Kirke kl. 10.00
Afskeds gudstjeneste

21. juni (2. søndag efter trinitatis)
Immanuelskirken kl. 10.00
Ingrid Ank

28. juni (3. søndag efter trinitatis)
Vartov Kirke kl. 15.00
Ordinationsgudstjeneste

Ingen gudstjenester i juli måned

KALENDER

Mandag den 27. april kl. 19.30:
Vartov Valgmenigheds årsmøde i menighedssalen

Tirsdag den 26. maj kl. 16-19:
Vartov Valgmenighed 100 år
Højskoleeftermiddag

Pinsedag den 31. maj kl. 10:
Festgudstjeneste i Vartov Kirke

Onsdag den 3. juni kl. 17:
Orgelkoncert i Vartov Kirke
Kristian og Anna Caroline Olesen

Lørdag-søndag den 6.-7. juni:
Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheders årsmøde i Rødding og Bovlund

*Immanuelskirken ligger på Forhåbningsholms Allé 20, Frederiksberg.